

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és iktatólagos:

DR. FRANCISZ LAJOS.

Társszerkesztő:

DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Az urak ellen.

Nyitra, júl. 1.

Évek óta folyik az izgatás az iparos munkásság körében és a parasztnép széles rétegei között a magyar úri osztály ellen. A katolikus papság mellett ez az osztály az, amely ellen izzik a gyűlölet a zavarosban halászni szerető népdemagógok lelkében.

Vannak az úri osztálynak tagadhatatlan hibái s ezek között a legnagyobb az, hogy elzárkózott a szociális fejlődésnek azon áramlatai elől, melyek az alsóbb néposztályok anyagi és szellemi jólétének korszerű emelését célozzák. De ezt a hibát nap-nap után többen és többen teszik jóvá, főképp a birtokosok közül, akik úgy a közéletben, mint saját gazdasági körükben egy humánus és az alsóbb néposztályok érdekeit kielégítő birtokpolitikának a zászlaját lobogtatják.

Hogy a hibák és bajok orvoslásának módja nem az izgatás, nem a gyűlölet, az olyan elemi tétele az élettapasztalatnak, melyről az emberiség minden korszaka bizonyosságot tehet, de ki képes ezt az elemi igazságot elhíttetni az állami és társadalmi

rend ellenségeivel? A levegő az úri osztály ellen gyűlölködő körökben villamossággal van tele s nagy oktalanság és kész veszedelem ebbe a feszült levegőkörbe villamos szikrákat röpíteni.

Egy ilyen villamos szikra az a békésgyulai ítélet, mellyel az esküdtbiróság a csabai gyilkosság tetteseit felmentette. Az ítéletet a bírói igazságszolgáltatás szempontjából nem lehet bírálni, fel kell tételeznünk, hogy a bíróság legjobb tudomása és lelkiismerete szerint ítélte. De sajnálkoznunk kell a nagy bűnpernek ilyen kimenetele felett úgy a jogi igazságnak, mint azoknak a társadalmi kihatásoknak a szempontjából, melyeket az esküdtbiróság ítélete nyilvánvaló előrelátás szerint maga után fog venni.

Elkeseredett fiatal emberek revolverrel és bottal felfegyverkezve elmennek egyik ellenfelöknek a lakására, hogy őt felelősségre vonják bizonyos hírlapi cikkekért. Ez már magában véve olyan cselekedet, mely a támadásnak jellegével bír. Hiszen a felelősségre való vonásnak ez a módja *inzultus* nélkül nem is képzelhető, az *inzultus* pedig *támadás*, a fogalom egész tartalma szerint. Mel-

lékes az, hogy hogyan történt az *inzultus*, szóval-e, vagy tettel, mert a szóbeli *inzultus* is támadás.

S ha egyszer kétségtelen, hogy a két fiatal ember támadólag lépett fel, akkor bizonyos az is, hogy részesek voltak a támadás következményeiben s ezekért felelni tartoznak. Ezt a részességet az esküdtbiróság csak az elsőrendű vádlottra nézve mondotta ki, a másodrendű vádlottra azonban azt ki nem terjesztette. Ez az egyik nyoma a jogi igazság hiányának. A másik az, hogy az elsőrendű vádlott bűnösségét a bíróság a jogos védelem pajzsával hártotta el a vádlottról.

A jogos védelem határainak félelemből, ijedtségből, vagy megzavarodásból származott *túlhágása* nem büntetetik, — mondja a büntető törvénykönyv. Nagyon helyes elv ez, bár nem ártana kissé szabatosabban körülírni, de a jogos védelem fogalmának leglényegesebb jegye az, hogy az, aki védekezik *megettámadott fél* legyen, mert ha a védekező volt a támadó fél és ha e mellett a támadás még jogtalan is, mint volt a jelen esetben, akkor a jogos védelem mérvének és kihatásainak a megállapí-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Csere.

Irta: Antal Margit.

Kedves jó fiú volt Vitkőczy Andor, no de mint mondani szokás: nem találta föl épen a puskaport. Nem mintha ostoba lett volna, ő nem, ettől messze állott, hanem kissé lassan mozdult az agyveleje. Mintha nehezen járó gépezet lenne olyan csinyján működött, lassacsakán, mint a megrakott nehéz terhes szekér.

De azért mindenki kedvelte, hiszen őszinte jó szív ragyogott kis barna szeméből és ajkán jóleső kedves barátságos mosoly köszöntött mindenkit. Csúnya se volt, sőt inkább csinos, ami egybekötve azzal a határozott és visszavonhatatlan ténnyel, hogy egyetlen örököse volt gazdag atyjának, igazán kívánatos parthievá avatta a gyereket.

Ugyis volt: a leányok kapva kaptak rajta és igazán esoda, hogy nem lett elkapott képzelődő fráter. Ez is javára billentette a mérleget, mert valóban más elvesztette volna kissé a fejét. Ott voltak például a Dirnay lányok. Apjuk tanár volt az egyetemen, anyjuk távoli rokona Andor anyjának. Ezek felfedezték, hogy

Cserecsyénél nincs szebb nyaraló hely a világon. Ez persze az a kis falucska volt, ahol Andorék kuriája büszkélkedett az illatos hársfák árnyában. Osztende, Blankenberge, Marienbad elvesztették vonzóerejüket a hölgyek előtt, a magyar fürdőket pedig határozottan „végtelen unalmas”-aknak deklarálták.

De Cserecsyén! O az már más! Poétikus kedves, végtelen kellemes hely! Egész nyárra befészkeltek magukat Anna néninél, Andor anyjánál. Segítettek neki befőzni, süteményeket készíteni, virágokat ápolni... no és Andort elkényeztetni. Ha a ház előtti térségen uzsonnáltak és az ifjú háziúr szivarra akart gyújtani, de nem volt gyufája, egyik jobb oldalon futott be az üveges folyosóra, másik baldoldalon és valósággal versenyeztek, hogy ki hozza el előbb az ismeretes gyújtószert. De hát esodák esodája: a szivar megggyulladt a gyufa tüztől, de Andor szíve nem a lányok nagy készségétől, sőt határozottan elidegenedett, majdnem hogy megundorodott tőlük. Azután befogatott és kiment a pusztára, tényleg pedig Valkóra, Nagy Imrékhez. Ott pedig nem nézett mást csak egy képet a falon: Nagy Imre lányának, Sárinak a képét, ki a győri tanítónőképzőben tanult és e képpel oly szépen el-

beszélgetett magában, míg Imre bácsi gazdasági dolgokról csevegett.

— Te nem kínárod magadat, nem töröd magadat az én csekély személyem után, nem futsz versenyt a kedvemért... mégis te lész a győztes.

Vakációra hazajött a szép lány. Egyszerű volt és csendes. Andor nagyon tetszett neki, de úgy vélte ezt okosabb elrejteni: Andor gazdag, ő szegény. Nem valók össze. Aztán már hallott arról mennyire versengenek a lányok az ifjú emberért. Ne gondolja, hogy ő is ilyen parthie hajhász. Azért, ha Andor hozzájuk jött, szép csendesen székreült és himezett. Engedte, hogy atyja mulattassa a vendéget. De a vendég mindig csak azt forgatta a fejében: csak te lész a feleségem, más senki!

A Dirnay lányok hamar megtudták, hogy hol van az a pusztá, ahol Andornak oly sok dolga akadt.

— No nézd azt a csibri, sápadt lányt! — mondta Dirnay Kata, ez a katonás, barnaszemű lány, kis bajuszkával a felső ajkán. Hohó! Nem engedjük, hogy minket kiemeljen a nyeregből.

— Az ám Kata! — mérgelődött Dirnay Tini, a fiatalabb és csinosabb nővér. „Minket.”

tása, a jogi igazság szempontjából a lehetetlenségek közé tartozik.

De ha nem vagyunk képesek az esküdtbírói ítéletben a jogi igazságot megtalálni, annál kirívóbb színben látjuk magunk előtt ennek az ítéletnek súlyos társadalmi kihatásait.

— Felmentették az urakat, mert csak egy parasztot öltek meg, Magyarországon, aki nem ezer holdas és nem tartozik az uralkodó osztályhoz, ne keressen igazságot — ezt fogják most azok, akik gyűlölik az úri osztályt, ezerféle változatban világgá kiabálni, ezzel fogják izgatni, keseríteni a népet országszerte, s hogy minő gyűjtőanyag ez, arról ki-ki fogalmat alkothat magának, aki a nép észjárását és lelkületének alakulását ismeri. Jel-szavakból ki lehet ábrándítani a mi népünket, de tényektől, melyekről lerív a jogtalanság, főképp ha azok a tények még vérrel is vannak megfestve, lehetetlen elterelni a figyelmét. A tények kiáltó szava mindig alkalmas a legerőszakosabb tömeghatások kiváltására.

A törvénykezés, közigazgatás és a társadalmi fórumok minden tényezőjének megfeszített erővel kellene oda hatni, hogy a nép minden békés elintézésű és peres ügyben az igazságosság oltalmát lássa és érezze. Hideg ész, érzelmi mozzanatok által nem befolyásolt jogérzék sugalmazza az ítéleteket, mert minden ítékezés, minden intézkedés, mely be nem szorítható a legszigorúbb jogi igazság keretei közé, a demagógia malmára hajtja a vizet.

A privigyei petíció.

Az általános képviselőválasztások alatt múlt évi június hó 1. és 2-án megejtett képviselőválasztás ügyében a kir. Kúria által elrendelt vizsgálatot *Gallasz Károly* kir. tábla-

Hiszen kettőnké csak nem lehet az Andor ügy sem!

— Nem ám! Persze hogy nem... hanem te most sürgősen haza mégy és átengeded nekem a haretet. Aztán meglátjuk, hogy én vagyok-e ügyesebb, vagy az a sápadt Sári?

Tini nem szívesen ugyan, de engedett. Levelet íratott otthonról, hogy jöjjön haza, mert anyja beteges, nem lehet magába. Sírva bucsúzott el Cseresnyéstől és mikor utoljára megölelte, megcsókolta a névjét nem állotta meg, hogy a fülébe ne súgja: de aztán nekem is szerezz ám férjet! Tini távozásával Kata úgy tett, mintha unná magát és így szólt Anna nénihez: Nénikém, hallom, hogy egy csinos, kedves fiatal lány van a szomszéd faluban Nagy Sári. Kérlek látogassuk meg. Most, hogy elment Tini, jól esnék, ha volna helyette egy fiatal lány, akivel társalognék.

Anna néni gyanútlanul esett a kelepécebe. Nagyképp néha összejárt, így semmi nehézséget sem okozott, hogy átkecsizzen oda. Andor épen a győri vásárra utazott lovakat eladni, így nem volt jelen e nevezetes találkozásnál. Kata rendkívül diszkrétén viselkedett, nem rontott ajtóstól a házba. Sokkal ügyesebb volt, semhogy ezt tette volna.

biró f. hó 24-én befejezte. A vizsgálat m. évi december 17-én vette kezdetét s így hat hónapig, pontosan 189 napig tartott.

Bámulatos és tiszteletreméltó az a kitarítás, az az emberfeletti önuralom és béketűrés, melylyel a privigyei kerület néppártja a meggyalázott igazság, a megszegett törvény és a letiport jog védelméért felvett súlyos harcot végig küzdötte. Azon a tengernyi szenvedésen és keserűségeen kívül, melyet a hallatlan erőszakkal és törvénytöréssel keresztül vitt választási aktus idézett elő a párt jelöltje *Brestyenszky Kálmán* és párthívei lelkében, még a vizsgálat tartama alatt is az ellenpárt a megfélemlítésnek minden eszközét igénybe vette, hogy a jogait kereső néppártot a nagy küzdelem folytatásától visszariassza.

Két ízben tett feljelentést a privigyei munkapárt a vizsgálatot vezető bíró *Gallasz Károly* ellen, de már a fegyelmet megelőző vizsgálatok kiderítették, hogy a vádak minden alapot nélkülöznek és a pozsonyi kir. tábla a megvádolt bírónak mind a két esetben fényes elégtételt szolgáltatott.

A hosszú vizsgálat alatt a néppárt elhűsége, zászlajához és jelöltjéhez való szeretete és ragaszkodása egy pillanatra sem ingott meg. A sok száz és száz ember elszenvetde a vizsgálatlalt járó kellemetlenségeket és hátrányokat, maga a jelölt a férfúi akarat acélos erejével tűrte a vizsgálat izgalmas és az ellenpárt féktelen gyűlölete által bonyodalmakkal súlyosított mozzanatait, nem akadt az egész nagy néppárti táborban egyetlen-egy ember sem, a ki becsületes lélekkel és a legszívósabb lelkedéssel nem állott volna helyt meggyőződésének igazságáért.

Ilyen akaraterő, elvhűség és fegyelmezettséggel bátran lehet vállalkozni a legsúlyosabb harcokra is, ezeknek kimenetele az igazságért való ilyen heroikus lelkedés mellett nem lehet kétséges.

A vizsgálat az utolsó betűig beigazolta mindazt, a mit a petíció állított. A kir. Kúria ítéletét most már nyugodtan várjuk. Eddig túrtünk, most várunk, a Kúria ítélete után eselekedni fogunk. A választás megsemmisítése a jelen esetben csak másodrendű érdek, sokkal fontosabb ennél annak a választási rendszernek bírói akták alapján való bemutatása, melynek Nyitramegyében már annyiszor áldozatul esett a törvény és a jog, a polgárok igaza és nyugalma, az állami rend tekintélye és a társadalom békéje.

De néhány hét alatt teljesen megnyerte Sárika rokonszenvét és bizalmát. Ó lett legjobb barátjáné. Andor eleinte igen bizalmatlanul nézte ezt a barátságot, de Kata remekelt.

— Andor... tudom, hogy te érdeklődöl Sári iránt. — kezdte egy napon — én is talán foglalkoztam ilyenfélével, de most látom, hogy nem lennék falura való. Hiába, a pesti lány csak az aszfalt után, no meg a jourok után bomlik... De Sári az más. Az túlboldog lenne, ha mint asszony bevonulhatna a Vitkőczy kúriára.

— Csakugyan? Biztosan tudod?

— Biztosan-e? Ha akarod... egy hét múlva az ujjadon a jeggyűrűje.

Es úgy is történt. Kata, mint mondta, „összehozta” az ifjúpárt. Most a vidéken azt rebesgették, hogy ő duzzogva, sértődve fog visszavonulni szüleihez. De csalódtak.

— Anna néni, ha nem veszed rossz néven, én még nálad maradok. Most úgyis sokat leszesz egyedül, ha Andor mint vőlegény gyakran Nagyékhoz fog járni, jól fog esni neked a társaság.

— Hogyne fiam, csak maradj!

Hát maradt is. És oly ügyesen vitte a

A legveszélyesebb gonosztevőknél semmi-vel sem jobb azok, a kik akár pártérdekből, akár egyéni haszonlesésből, akár szolgálalkú meghunyászkodásból erőszak- és furfanggal, vakmerő önkénnyel és lelketlen cinizmussal megtiporják a szentesített törvényt, meggyalázzák az eskü szentségét, elkobozzák polgártársaik jogait, csúffá teszik és pellengérré állítják embertársaik személyes szabadságát, mely épp olyan szent és sérthetetlen, mint a minőnek általában az emberi méltóságnak kell lennie minden művelt, polgárosodott társadalomban.

A hol büntetlenül lehet ilyen gonoszágokat elkövetni, ott mondjunk le az állami és társadalmi rend erejébe és értékébe vetett hitről és jelentsük ki, hogy a megdöntött jogrendnek ezen a területén az anarchia az uralkodó elv, a törvény helyébe lép az önkény, a jog helyébe az ököl, az igazság helyébe a fufang, a szabadság helyébe az erőszak.

Isten ments, hogy akár a pártszenvedélynek, akár az egyéni önzés és haszonlesésnek ezen tényei felett szemet húnyva röppenjen el az igazságszolgáltatás géniusza! Hiszen ha az ország jogrendje kizökken a szentesített törvények kerékvágásából, nem lesz erő, a mely itt az állami élet nyugalmit és biztonságát fentartani képes volna.

A vizsgálatnak kótetekre terjedő jegyzőkönyveiből olvasóink a legflagrantsabb törvénytöréseket már ismerik a lapunkban még a mult év folyamán megjelent cikksorozatból. A legfelháborítóbb ezek között a handlovai választók esete, melyre nézve most a rend fentartására kirendelt esendőörök parancsnokának vallomását közöljük:

A csendőrök parancsnokának vallomása.

(Szuronyok közt elterelt szavazók.)

Szücsy Imre pozsonyi esendőőrőhadnagy ezt a vallomást tette: A választás napján éjjel tájban körülbelül 11 óra tájban a szavazatszedő küldöttség helyisége elé érkeztem, mely előtt a handlovai Brestyenszky-párti szavazók négyes sorrendben állottak és a küldöttség elé való boesátásra várakoztak. Ettől a csoporttól oldalt állott egy körülbelül 30-40 emberből álló külön csoport esendőörökkel körülvéve. Még az éjjel megkérdeztem dr. *Chemez István* választási elnököt, hogy mi lesz azokkal a handlovaiakkal, akiket a csendőrök külön csoportban őriznek, fognak-e azok a szavazáshoz boesátatni vagy sem, mire nevezett elnök nekem azt a választ adta, hogy intézkedjem, hogy ezek az emberek elvezetessenek, a szavakra, amiket akkor

szerepét, hogy két hónap múlva ő volt Andor menyasszonya és nem Sári.

Hogyan történhetett ez?

Hát csak úgy, hogy ügyesen odavetett, mintegy akaratlanul tett megjegyzésekkel megintatta bennük a kölesönös szeretetet és vonzalmat. Mikor Sárít meglátogatta sok csevegés, nevetgélés után így szólt:

— Jaj az az Andor, nem is képzeled milyen álomszuszek. Későn kel nagyon, aztán úgy bereggelizik, mint egy medve. Hahaha... de hiszen ez nem baj egy férfinél... Aztán délután megint nagyot alszik és hortyog mint egy elefánt. Én egészen a vendégszobába elhallom. Anna néni szidja is eleget érte. De te majd leszoktatod róla, ugy-e? És megint nagy nevetés. Aztán jöttek az apró mérgezett nyilak: gondold csak, oly nehezen számol Andor, hogy borzasztó, igen lassú az észjárása... de annál gyorsabb a keze: mindjárt pofozza a cselédet.

A gyöngéd érzésű, finom lelkületű Sári ilyen beszédek hatása alatt lassan elhidegedett Andortól. Andor ezt észrevette és szóvá tette. Néha egy hétig is duzzogtak a jegyesek. Ezt meg a szemfüles Kata így fordította a saját javára:

dr. Chemez mondott, ma már határozottan nem emlékszem vissza; mindazonáltal az elnök akkori szavai azt a benyomást tették, hogy ezek a csendőrökkel külön őrzött emberek még le nem szavaztak. Fel kell említenem azt is, hogy ez a csoport lármázott is s ha bár németül beszéltek, én pedig a németet tökéletesen nem értem, illetve a handlovai dialektust, ugyanezért a csoportnak egyes embereihez fordultam s őket rendre intettem, mire az illető válaszolta, hogy *ereszszék őket szavazni s akkor csend lesz*. Emlékszem, hogy a választás reggelén a reggeli órákban a Brestyenszky-féle tanyán egy alacsony ur-ember, akire mások azt mondták, hogy gyógyszerész, hozzám jött s azt mondta, hogy a handlovaik között vannak olyanok, akik még le nem szavaztak s kérdést intézett, vajjon ezek jöhetnek-e még szavazni, mire én azt válaszoltam, hogy miután a választási elnök úgy intézkedett, hogy a handlovaik a piactérről eltávolíttassanak, én a visszatérést meg nem engedhetem s egyben azt is mondtam neki, hogy menjen az elnökhöz s ha az meg fogja engedni, hogy ezek visszatérhessenek, akkor én nem akadályozom.

A csendőröknek én adtam azt az utasítást, hogy a handlovaikat egész községükig kísérik. *Parsche* őrnagytól értesültem, hogy a választási elnök azt akarta, hogy a handlovaikat nagyobb számú fedezet kísérje a községig. A kíséretnek célja az volt, hogy a handlovaik közül az utról Privigyére senki vissza ne térjen.

Levél Zsolnáról.

Zsolna, június hó 25.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Becses lapja többször foglalkozott már városunkkal, a Felvidék ezen gyorsan föllendült empóriumával, azért azt hiszem soraim a t. olvasóközönség érdeklődésére tarthatnak számot, ha a város utolsó főbb eseményeiről teszek említést.

Kezdem annak a nagyszabású ünnepélynek és körmenetnek leírásával, melyet itt június hó 25-én Jézus sz. Szíve tiszteletére az egész vidék bevonásával rendeztek ritka sikerrel, s a melynek mását legfeljebb a híressé vált nagyszombati Jézus-Szive-Körmenetben Trencsén-megye felső részének minden plebániája számos lelkesléssel s a hozzáértők becslése szerint 12—15.000 hívővel. Ennyi embert egy tömegben felvidéki városokban nagy ritkán láthatni s mindamellett a legpéldásabb rend uralkodott mindenütt. Az impozáns menetben az Oltáriszolgálatot a ferenciek templomából *Turesek* József t. kanonok vitte a nagy piacon át a plebaniatemplomba, hol az alkalmi szentbeszédet *Filkorn* Ferenc hitoktató mondta, utána pedig *Podivinszky* Ferenc a 82 éves zsolnai apátplebános sz. misét celebrált. A résztvevők kiszorult nagy serege azonban kint a szabadban hallgatott misét egy erre a célra összeállított oltárnál. Az ünnepélyen résztvevő

— Ugyan ne búsulj Andor... Hiába... Sári szeszélyes... még a ruházatban is. Ha te jössz szépen kifésülködik, kiöltözik, de az én tiszteletemre már ezt a világot se tenné meg. Dehogya is! Olyan slampet, a ruha csak úgy lóg rajta, a frizurája meg pelyhes. No de majd kitesz magáért, ha asszony lesz!

Andort mi sem bántotta annyira egy fiatal lánynál, mint az elhanyagolt külső.

— Rendetlenke egy kicsit biz ez a te Sári... mondogatta odavetve Kata, a fehérneműje össze-vissza van dobálva a szekrényében és mint gondolsz, hol tartja a fényképedet?

— Nos?

— A mosdójában alul... odadobta be a cipői közé... hahaha... Ilyenek a szeles leányok... No de majd megváltozik...

Kata annál jobban kitétt magáért. Mindig oly csinos volt és rendes, mintha skatulyából szedték volna ki. A vendégszobát maga söpörte és oly tisztán tartotta, mint a lilium. Végre is Andor belátta, hogy Sári nem neki való, fölbontotta az eljegyzést és elvette Katát.

Kata pedig tovább bűvészkedett. Nem volt megelégedve Andor vallásosságával. Ő „modern” nézeteknek hódolt, azaz olyanoknak,

zsolnai polgármester is a tanácsnokokkal együtt.

A folyton terjedő Eucharistia-kultusz s ezzel együtt Jézus sz. Szívének tisztelete nem elégszik meg immár a templom négy falával, hanem lassankint egész megyéknek *tüntető körmenetében* és nyilvános lelkesedésében keres megfelelő kifejezést. Ily ünnepségek célja nemcsak az istentisztelet külső nyilvánítása, hanem a jelenlegi vallásgúnyoló irányzattal szemben élénk dokumentálása a hithez való ragaszkodásunknak s egyházunk szeretetének. Ha a szociáldemokratáknak és szabadgondolkodóknak a vallás és társadalmi rend ellen oly kihívó módon rendezett utcai tüntetéseit egyeseket méltán megfélemlítenek, mások hitbeli meggyőződésüket könnyen aláássák, úgy élő hitünknek ilyen tanubizonyosságai a csüggedőkben is bizalmat és bátorságot gerjesztenek.

Elismerés illeti azért ez ünnepély kezdeményezőjét és szervezőjét *Rogovszky* H. ferenc-rendi házfőnököt, kinek rövid főnöksége alatt Zsolnán a hitélet örvedetesen föllendült.

A másik két esemény, illetve ügy, melyekkel a fővárosi lapok is foglalkoztak, már épenséggel nem örvendetes, értem ezalatt a posztógyári sztrájk következményeit és a cellulóze-gyárban ismételt borzalmas szerencsétlenséget.

A legnagyobb részben idegen esch-morva hivatalnokok vezetése alatt álló zsolnai posztógyár fennállása óta mindig a leggyatrábban fizette munkásait, kiknek száma az 1600-at is túlhaladja. Fényes osztalékokat fizet, de a 13 órán át dolgozó férfimunkás napi keresete ritkán haladta túl a 70—90 krt., a nőké és a gyermekeké (hány 12—13 éves gyermek dolgozik a gyárban!) 35—60 kr. között váltakozott. Ebből kell magát egy idevaló munkásnak élelmeznie, ruháznia és — családját fentartania, míg a cseh-morva munkások naponként 6—10 kor-t is keresnek ugyane gyárban. Mivel tót munkásainkat ezenfelül testileg is bántalmazták, az egész munkássereg a mult héten sztrájkba lépett a szociáldemokraták vezetése mellett. A gyári igazgatóság — félvén egyedül a béremeléstől — eddig szociáldemokrata munkást nem tűrt a gyárban, a sztrájk előtt közvetlenül és a sztrájk alatt azonban a zsolnai s néhány fővárosi sz.-demokrata ragadta magához a munkássereg vezetését. Miért? Mert Zsolnán 3000-nél több szervezetlen munkásnak eddig nem volt ker. szellemű vezetője s a kiknek volna kedvük hozzá, azoknak legjobb akaratuk mellett nincs megfelelő idejük. Így mikor kitört a sztrájk, akkor is magukra voltak hagyatva, s így a szoc. demokraták ragadták magukhoz a vezetését. Egyelőre létrejött az egyezmény némi engedményekkel, de a munkába lépés első feltétele az volt, hogy az igazgatóság nem akadályozza többé a munkásoknak szoc. demokrata szervezetekbe való tömörülését. Hogy fog kinézni majd városunknak nagy munkásserege néhány év múlva!? — Hallom,

hogy a vallás felesleges nyűg, Andor pedig ritka vallásos érzelmű fiú volt.

Mit tett erre nézve a boszorkányos asszony? Csupa vallásellenes lapokra fizetett elő, melyek úgy bántak a vallással és egyházzal, mint egykor ő Sárral. Kisebbség mintegy odavetett megjegyzésekkel folyton ócsárolták a hitet, az egyházat és így megintgatták Andor szívében a vallásos tiszteletet.

Lassan elhidegedett, közönyös lett Andor szíve minden vallási kötelesség iránt és ő egészen új emberré vált. Katával együtt csak az élvezeteket hajszolta. Oly nagy lábon éltek, hogy a Vitkóczy kúria rövid időn elúszott.

Az ártatlanul lekicsinyelt, rágalmazott Sári igen boldogan élt egy jóra való férj oldalán. Igen tiszta, rendes asszony léte a legnagyobb rendet tartott mindenben.

Andor pedig oly vak volt, hogy mikor már tönkrementek is, így szólt: És ha még valami maradt vagyionomból azt csak az én gondos jó feleségemnek köszönhetem, valamint azt is, hogy modern, fölvilágosodott ember lett belőlem. Olyan jó, ügyes asszony nincs több, mint az én Katám....

hogy pár hét múlva újra ki kell törnie egy nagyobb sztrájknak, mert a gyárvezetőség csak részben tartja meg ígéreteit.

*

A cellulóze-gyár történetiája még elszomorítóbb, de ennek előzményeit is kell ismernünk. Három évvel ezelőtt egy előmunkás vigyázatlansága folytán a nagy főző-üstben 13 munkást a rájuk bocsátott forró lúggal a szó szoros értelmében megfőztek. S ime a gyár vezetősége ugyanezt a vétkező előmunkást elbocsátása után nemsokára nemesak visszafogadta, hanem ugyanannál a szaknál elő is léptette! Óvintézkedések alkalmazásáról, — hogy ily baleset többé ne ismétlődhessen, — természetesen szó sem volt. E gondatlanságnak tudható be, hogy f. é. május 20-án ugyanabban a katlanban egy másik előmunkás hanyagsága következtében öt ember fulladt meg. Kisebbség baleseteiről — esont-, kéz-lábtörés — majdnem minden héten hallani. Ugyane gyárban minden második várnapon a 14—16 éves munkások is egyfolytában 24 órán át kénytelenek dolgozni! Ily állapotok uralkodnak a felvidéki gyárakban, mert nincs nyugat-európai színvonalon álló ipartörvényünk és iparfelügyeletünk.

Ha egy idegen ország miniszterét baleset éri, napokon át hasábot írnak róla a lapok, az angol király koronázásának szertartásait egy héttel előtte részletesen hozták újságaink, ha ellenben 8—10 munkás elpusztul nálunk, csak az szerez róla tudomást, a ki a rövid híreket is szokta olvasni a lapokban. Azért ne csodálkozzunk, ha a külföldön némelyek a Balkán-államok közé sorolnak bennünket. Zsolnán, sőt az egész nyugati Felvidéken nem léven kórház, a gyári balesetek sebesültjeit a tescheni kórházba kénytelenek szállítani. A tescheni orvosok szerint egész Sziléziából nem érkezik annyi gyári áldozat a kórházakba, mint Trencsénmegyéből. Örömmel halljuk, hogy az illetékes körök legújában már kezdik belátni, hogy a hol csak 3000 gyári munkás van, ott kórháznak is illenék lenni. Zsolnának most 10.000 lakosa van; reméljük, mire 20.000 lesz, már kórházzal is fog rendelkezni s akkor betegünket nem kell külföldi kórházba szállítani.

Maradok a Szerkesztő Úrnak

őszinte tisztelője,

V. T.

Ujdonságok.

Dr. Csernoch János

Nyitra megye közönségéhez.

Említettük annak idején, hogy Nyitra megye törvényhatósági bizottsága június hó 1-én tartott közgyűléséből táviratilag üdvözölte dr. Csernoch János kalocsai érseket székfoglalása alkalmából. Az üdvözletre az érsek *Craus* István Nyitra megye főispánjához intézett következő köszönő levéllel válaszolt:

Méltóságos Uram!

Minél inkább vonzódom szülőföldemhez és Nyitra vármegyéhez, melynek közönsége oly sok jóindulattal viseltetett irántam, annál kellemesebben érintett és annál jobban meghatott az a szívélyes üdvözlet, melyet a vármegye közönsége nevében kalocsai érseki beiktatásom alkalmából Méltóságod volt kegyes hozzájárulása által.

Fogadja érte Méltóságos Uram szívem mélyén érzett hálám és köszönetem kifejezését azon kijelentés kíséretében, hogy Méltóságod és a felejthetetlen Nyitra vármegye közönsége iránt a legőszintébb tisztelet és szeretet érzelmeit ápolom és örömmel fog szolgálni, ha ez érzelmeimnek tettekben is lesz alkalmam kifejezést adhatni.

Fogadja egyuttal Méltóságod mély tiszteletemnek őszinte nyilvánítását. Kalocsa, 1911. évi június hó 21. *Csernoch János s. k.* kalocsai érsek.

Személyi hír. Gróf *Batthyány* Vilmos dr. nyitrai püspök június hó 26-án Tátralomniczról visszaérkezett székhelyére Mocsokonra.

Kinevezés. A pozsonyi ítélőtábla elnöke ifj. *Jeszenszky* Béla miavai lakos ügyvéd jelöltet a pozsonyi ítélőtábla területére díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Papszentelés. Gróf Batthyány Vilmos dr. nyitrai püspök f. hó 3-án szenteli fel a székesegyházban áldozópapokká a nyitrai nagyobb papnevelőintézet IV. éves növendékeit, a kik június hó 29-én a subdiakonatus, f. hó 1-én pedig a diakonatus vették fel. A szertartás reggel 9 órakor kezdődik.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Csipkay Emil Andor balassagyarmathi törvényszéki jegyzőt a budapesti kir. büntetőtörvényszékhez áthelyezte.

A pozsonyi kir. ítélőtábla elnöke Hulyák Tivadar segélydíjas joggyakornokot az aranyosmaróthi kir. törvényszéktől a trencsényi kir. törvényszékhez helyezte át.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Palásti Kálmán sopronvármegyei kir. segédtanfelügyelőt a nyitrai vármegyei kir. tanfelügyelőségéig addigi minőségében áthelyezte.

Thuróczy Vilmosné szül. Tóth Zsuzsanna †. Nyitra város és a vidék társadalmi életének egykoron nagy befolyású s mindig tisztelet és becsülésben állott vezérlő tényezője alsókörszkényi és túróczenstmihályi Thuróczy Vilmosné szül. zékelyi Tóth Zsuzsanna, Thuróczy Vilmos val. b. t. tanácsos és az állami számvéviszék elnökének neje, esillagkereszetes hölgy, a Nyitrai és Vidéki Keresztény Nőegylet elnöknője, f. évi július hó 28-án d. u. 5 órakor Nyitraivánkán elhunyt.

A boldogult úrnő, a kiben ékes női ére nyek kiváló szellemi tulajdonságokkal párosultak, elévülhetetlen érdemeket szerzett magának a Keresztény Nőegylet megalapításával, melynek kezdetől fogva buzgó, odaadó elnöknője, vezetője és gondozója volt. Egyéniségének lebilincselő szeretetreméltóságával Nyitra megyének úgyszólván egész társadalmát tudta fellelkesíteni és az általa felkarolt nemes jótékonyági cél támogatására egyesíteni. Páratlan szervező talentumra és felülmulhatatlan leleményességre vall, hogy a Nőegylet megalakítása Thuróczy Vilmosné kezében egyet jelentett az egyletnek rohamos, minden átmenet nélküli felvirágzásával.

Később rendkívül mostoha viszonyok következtek be, az egylet iránti érdeklődés és lelkesedés a fagypontra szállott le, sokan visszahúzódtak az egylet vezetésétől, megvonták tőle a segítséget, a támogatást, csak az elnöknő tartott ki egy kis, de szintoly buzgó és lelkes gárdától támogatva, erős hittel, bizalommal és szeretettel szívében. Erőt öntött beléje az a felemelő és megnyugtató tudat, hogy nem az ő buzgalomán és önfeláldozásán mullott az egylet gyarapodó erejének fentartása, hanem a társadalmi közszellem olyan sajnálatos átalakulásán, melyre nem lehet szomorúság nélkül visszagondolni.

Mint feleség és családanya gyengéd, mint háziasszony házias, egyszerű és gondos volt. Meg volt minden tulajdonsága ahhoz, hogy egy családi körben a szeretet, a megelégedés és boldogság szellemét meghonosítsa.

Az elhunyt úrnő mindig tartós egészségnek örvendett, csak mintegy két év előtt támadta meg lopva, oroszva erős szervezetét a hazánkban annyira pusztító gyilkos kór, a tüdővész, mely ellen hiába keresett orvoslást a legkitünőbb üdülőhelyeken.

Temetése június hó 30-án ment végbe Nyitra város és a vidék közönségének nagyszámú részvétele mellett. A halottat Nyitraivánkán beszentelték és az alsókörszkényi családi sírboltban örök nyugalomra helyezték. A temetési szertartást Czeizel Gábor prelátus, a nyitrai székeskáptalan nagyprépostja végezte fényes segédlettel.

Az elhunytat gyászolja férje, alsókörszkényi és túróczenstmihályi Thuróczy Vilmos, fiai Károly vágvecei főszolgabíró, Tibor főispáni titkár, nővére özv. dr. Thuróczy Károlyné

és ennek fia János szolgabíró, ezenkívül kiterjedt rokonság.

Az örök világozás fényeskedjék neki!

Fényes úri nász Kovarczon. Június hó 24-én kelt egybe dr. kovarezi Schlick István kereskedelemügyi m. kir. ministeri segédfogalmazó néhai kovarezi Schlick Béla a budapesti Schlick-féle gyár részvénytársaság vezérigazgatója és neje Bubala Hermin fia, Kern Edith úrhölgygel, néhai Kern Ferenc budapesti nagykereskedő és neje Tausser Mária leányával. Özv. Kern Ferencné úrnő ez alkalommal bőkezűen megajándékozta a kovarezi szegényeket. — Násznagyok voltak: Wagner Sándor kovarezi nagybirtokos és Ligeti Miklós szobrász-művész Budapestről. Az esketési szertartást Pittner István plebános végezte.

Az új sasvári plebános. A Skarda József halálával megüresedett sasvári plebániára a császári és királyi ház uradalmának intézősége, mint Sasvárról írják, kegügyi jog alapján Harmos Kálmán dojcsi plebánost mutatta be a hercegprimásnak kinevezés céljából.

Tanári változás. A nagyszombati érseki főgimnáziumnál Fábán János okl. h. tanár helyébe, a matematika-fizikai csoportra a jövő tanévtől kezdődőleg Schultheisz Vince esztergom megyei áldozópap van kiszemelve, aki azelőtt a piaristarend tagja volt s egy évig a nyitrai főgimnáziumnál is tanított.

Tűzvész Nyitrán. Méreteiben nem nagy, de kihatásában óriási veszélyt magában rejtő tűz tört ki mult vasárnap este 10 órakor Nyitrán a Tóth Vilmos utcában.

A Köck-féle házban kigyuladt Köck és Kolenaty bútortasztalosok műhelye, melyből a láng csakhamar átesapott a ház tetőzetére. A műhelyben és a padláson tömördek faanyag volt felhalmozva és számos darab kész bútort is volt elhelyezve. A bútordarabok között volt egy amerikai műipari minta szerint készített gyönyörű szekrény, melynek értékét ezer koronára becsülik. Ez is a lángok martalékává lett.

A gyalult és gyalultatlan deszkák és bútort részek között nagy mennyiségű forgács hevert a földön, mely a tűznek a legveszedelmesebb tápanyagot szolgáltatva. Néhány perc alatt magasan felesapó lángok világították be az egész várost. Olyan magas volt a lángoszlop, hogy a tüzet a Nyitra völgynek déli és nyugati részében 10—15 kilométernyi távolságból is lehetett látni.

Az égő ház mögött vannak az irgalmas nővérek zárdájának gazdasági épületei és kertjöknek az üvegháza. De nem csak ezek az épületek forogtak veszélyben, hanem nagy veszedelem fenyegette a zárdát és a templomot is, ez utóbbinak a helyzetét veszélyessé tette főképp az állványokkal körülrakott torony, a mely ha tüzet fog, az égő zsarátok tengernyi özőne hullott volna alá a zárdá tetőzetére és a plebáni utcabeli épületekre. Szóval ki nem fejezhető az a szerencsétlenség, mely bekövetkezett volna, ha csak kissé élénkább szél kapta volna meg az égő ház tűz-csövait. Veszélyeztetve volt az épülő új zsidó templom, a Szarvas-szálló az egész Tóth Vilmos és Plebánia utca, mondjuk a félváros.

Tűzoltói intézményünknek szervezetlenségét soha sem tapasztaltuk olyan megdöbbenő mérvben, mint ez alkalommal. Bár az önkéntes tűzoltók ideje korán jelentek meg a vész helyén és derekasan dolgoztak, mégis ki-tűnt, hogy a mai korban csak hivatásos és kellő felszereléssel bíró tűzoltóság felelhet meg a közbiztonság követelményeinek.

Nagy elismerést érdemel a helybeli honvédség, melynek kirendelt szakasza lankadatlan erélyvel vette ki részét az oltási munkálatokból. De a legnagyobb dicséret hangján mégis a város közönségének azon részéről kell megemlékeznünk, mely a rémes veszély idején ritka elszántsággal tűzoltónak állott be. Ser-

dülő ifjak, fiatal és koros férfiak a társadalom minden osztályából neki feküdtek a bős elem megfékezésének, vizet hordtak, taposták, oltották az aláhulló tüzes pernyét, megszállották a házak tetőzetét, a templom tornyát és esügedetlen kitartással védelmezték a szomszéd épületeket. Az irgalmas nővérek Isten után kizárólag ezeknek az önfeláldozó férfiaknak köszönik épületeik megmentését. A zárdá kertjében levő üvegház már égett, de abban a pillanatban száz és száz segítőkéz nyult viz és az oltáshoz szükséges szerek után, úgy hogy csirájában fojtották el a tüzet.

A Köck-féle műhelyen kívül még Felsner dohánytözsdsésnek a raktára is leégett. A kár meghaladja a 100.000 koronát.

Az irgalmas nővérek az épületeik védelmére sietett nemeslelkű közönségnek a következő szép sorokban mondanak hálás köszönetet:

Uj emlékmű Nyitrán.

Nem is gondolja Nyitra város közönsége, hogy a zárdá megmentett üvegházában jóindulatának, bátorságának és önfeláldozásának állított emléket. Ha valaha, úgy a jelen alkalommal igaz a szó legteljesebb értelmében, hogy tetteik emléke lángbetűkkel íródott emlékünkbe. Midőn hálás köszönetet mondunk a nagyfokú érdeklődés, buzgó önfeláldozó segítségért, mely nélkül ma talán a jubilálni készülő templom romjai felett sirnánk, biztosítjuk a jó lelkeket, hogy mint eddig, úgy ezentúl is legfőbb törekvésünk lesz nekünk is mentőszolgálatot teljesíteni, menteni a családok virágait, a gondjainkra bizott gyermekeket a legiszonyúbb, mert a lelkek szentélyét fenyegető veszélytől, az erkölcsi mételey emésztő tüztől. A megvédett virágház falára ezt az emléket írta nekünk az isteni Gondviselés, ki ezentúl is örökdjék mindnyájunk felett!

Az irgalmas Nővérek.

Nyilatkozat. A nyitrai vidéki kath. néptanítók gyűlésén elhangzott szavaim — értesülésem szerint — félremagyarázásokra adtak alkalmat. Azért kijelentem, hogy szavaim Karsay Imre pogrányi plebános úr személyére nem vonatkoztak. — Dr. Bartossik Antal.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete június hó 26-án tartotta rendes havi közgyűlését Tóth Lajos polgármester elnöke alatt.

A napirend előtt a polgármester megemlékezett Faschler Ferenc volt nyitrai polgármester és Tichy Tivadar az osztrák-magyar bank nyitrai fiókja igazgatójának és képviselő testületi tagnak haláláról, a kiknek kiváló egyéni tulajdonságait s a város és a társadalmi közélet körül szerzett érdemeit szép szavakkal méltatta. — A képviselőtestület az említett férfiak emlékét az ülés jegyzőkönyvében örökítette meg.

A vizvezeték ügyében a polgármester jelentette, hogy a tanács felterjesztést intézett a földmivélsügyi miniszterhez, melyben azt kérte, hogy a vizkutatásra kiküldött miniszteri szakközvegek vagy folytassák a munkát, vagy pedig szabaditassék fel a város a szakközvegekkel való együttműködés lekötöttsége alól.

A dolomit-kavicsbányában a házi kezelés bevált, mert már eddig is körülbelül 1000 korona értékű kavics termeltetett a bányában, melynek üzemi költsége csak 128 korona.

Szida Kálmán a Tóth Vilmos-utcai Köck-féle házban mult vasárnap éjjel kitört tűz alkalmából kérdést intézett a polgármesterhez az iránt, vajjon hajlandó-e a városi hatóság gondoskodni arról, hogy ilyen veszélyes tűzfészkek a város területén ne keletkezessenek; Palásthy Vilmos a Csermány alatt levő városi területet szerűskertnek használó kiscgazdák érdekében, Kállai Ármán dr. a nyitott folyókák ügyében interpellált. —

A polgármester az interpellációkra megnyugtató feleletet adott.

A választott képviselőtestületi tagok névjegyzéke a következőképp egészített ki. *Takács Béla* és *Steiner Gyula* helyei végleges eltávozás, *Tichy Tivadar* helye elhalálozás, *Vass Károly* helye városi közgyámmá való megválasztás folytán üresedett meg. Helyökbe behívták a póttagok sorából: *Pitzer Mátyás*, id. *Deák János*, *Rauscher Ernő*, *Jánoska János*.

A *Tichy Tivadar* elhalálozásával megüresedett pénzügyi szakosztályi tagság *Neumann Emillel* tölthetett be.

Az esküdtképes egyének 1912. évi névjegyzékének összeállítására *Kútvaszer István* képviselőtestületi tag és *Gyürky Ferenc* városi főjegyző küldettek ki.

A városi tanácsnak a közsegélyezés módja és mérve, valamint a *szegényügy* rendezése tárgyában alkotott szabályrendeletét, melynek főbb intézkedéseit már ismertettük lapunkban, a képviselőtestület változtatás nélkül elfogadta.

Hosszú eszmecsere fejlődött ki a városi *köztemetőre* és a temetkezési rendre vonatkozó szabályrendelet tárgyalásánál. Az új szabályrendelet szerint ezentúl minden díj a város pénztárába fog befolyani. Az egyes sírok 30 év múlva a város köztulajdonába mennek át, de lehet azokat 30 éven túl is a család számára biztosítani. A családi sírboltok a temető végleges megszűnéseig az illető családok birtokában maradnak. A temetői rendre felügyel a képviselőtestület által a városi tisztviselők közül választandó temetői felügyelő, a ki ezért díjazásban részesül. Ennek vannak alávetve a temetőőrök és a temetőszolgák.

A budapesti légszusz-gyár részvénytársasággal a város pótszerződést kötött azon egyezkedés alapján, melynek főbb pontjait annak idején már megvitatottuk. A pótszerződés remélhetőleg véget fog vetni a gázvilágítás terén eddig észlelt és sokszor felpanaszolt bajoknak.

Nyári mulatságok. A *nyitrai ker. szociális egyesület* 1911. július hó 2-án, a sörkertben házalapja javára szinelőadással egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendez. Kezdeté délután 5 órakor. Belépődíj személyenkint 1 korona, rendes tagoknak 50 fill. Kedvezőtlen idő esetén a nyári mulatságot július hó 16-án tartják meg. Szinre kerül: „A bor”. Falusi történet 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza.

A *privigyeyi róm. kath. legényegyesület* 1911. évi július hó 2-án vasárnap (kedvezőtlen idő esetén július 16-án vasárnap „Pusti” nevű erdő-részben) nyári mulatságot rendez. A tiszta jövedelem a házalapja javára fordítatik, miért is felülfizetéseket a nemes cél érdekében hálásan megköszön és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Jó zenéről gondoskodva lesz. Bélepti díj személyenkint 1 korona.

Eljegyzés. *Venczell Béla* a Magyar Királyi Operaház tagja, néhai *Venczell Ferenc* preláthus és *nyitrai nagyprépost* unokaöccse, eljegyezte *Klebinder Alizt*, *Klebinder Zsigmond* tessenai gyáross bájós leányát.

Primiciák. A *nyitrai nagyobb papnevelőintézet* volt növendékei, a kiket gróf *Batthyány Vilmos* dr. megyés püspök f. hó 3-án szentel fel áldozópapokká a következő helyeken tartják primiciájokat: *Augusztin* Alajos Deményben júl. 9-én *Turcsok* József t. kanonok, esp.-plebános manuduktorsága mellett. — *Galló Simon* Kolaróczon július 5-én, manuduktora *Tvrđy Ede* plebános; *Kempny György* Zsolnán az irgalmas nővérek templomában júl. 5-én, a manuduktori tisztet *Podivinsky* Ferenc zsolnai apátplebános tölti be.

Egyéves önkéntesek figyelmébe. A sorozások befejeztével felhívjuk mindazoknak a védköteleseknek figyelmét, akik egyéves önkéntesek gyanánt besoroztattak, arra, hogy

amennyiben egyéni hajlamaik, nyelvismereteik, családi viszonyaik vagy egyéb okoknál fogva beosztásuk tekintetében különös kívánságaik vannak, saját érdekükben idejekorán érdeklődjenek illetőségi helyük járási főszolgabírójánál, városokban a katonai ügyosztálynál, vagy a hadkiegészítési kerületi, illetőleg a honvédkiegészítő parancsnokságnál az iránt, hogy korosztályuk és sorsszámukhoz képest hová nyerne beosztást, mert erről behívójegyük kézbesítése előtt, ami rendszerint csak szeptember hó közepe táján történik meg, külön hivatalos értesítést nem kapnak.

Az így megtudakolandó beosztásuktól eltérő más beosztásra vagy áthelyezésre irányuló kérelmeiket saját jól felfogott érdekükben ne halasszák arra az időre, míg behívójegyük kézbesítetik, mert akkor kérelmük teljesíthetése az idő rövidsége miatt könnyen kétségesé válhatik, hanem ily tárgyú kérelmeiket mielőbb, minden esetre azonban még augusztus hó folyamán nyujtsák be a honvédelmi minisztériumhoz. Ezt a figyelmeztetést annál inkább megszívlelésre ajánljuk az érdekelteknek, mert ez által sok kellemetlenségtől és fölösleges kiadásoktól is megkímélhetik magukat.

Megyei hírek. Nyitrávámegye főispánja *Dr. Markovich László* és *Pongrácz Aladár* díjtalan közigazgatási gyakornokokat díjas közig. gyakornokokká, dr. *Bossányi Kálmán* pozsonyi lakost pedig díjtalan közig. gyakornokká nevezte ki. A fentieket jelenlegi szolgálati beosztásukban meghagyta. — Ifj. *Lakits István* közig. gyakornok az I. fizetési fokozatba (1600 kor.), ifj. *Gyürky Geyza* és *Boross Elemér* közig. gyakornokok a II. fizetési fokozatba (1300 kor.) léptek elő.

Konkurzus. A *nyitrai egyházmegye* növendékpapjai közé f. hó 1-én a megyés püspök úr elnökle alatt tartott konkurzuson felvették: Az I. évi theologiai tanfolyamra: *Fundárek Rezső*, *Jánszky Béla*.

A főgymnásium VI. osztályába: *Gyuriss István*, *Tvrđy Béla*, *Berecz Mihály*; az V. osztályba: *Gasparovits József*, *Mikulás József*, *Kubicsék Géza*, *Leitmann Ignác*, *Czelhoffer Ferenc*, *Zemánik Jusztin*, *Prunó János*, *Rich-tárek István*, *Peczár István*, *Stein János*, *Hlatky József*.

Szent szobor. *Alsóödökon* a róm. kath. hívők közadakozásból a község védőszentjének ker. szt. Jánosnak szobrot emeltek, melyet június hó 25-én tartott bucsu alkalmával a község plebánosa *Karsay Imre* felszentelte, ki ez alkalommal szép buzdító beszédet intézett a jelenlevőkhöz, kik között a plebániához tartozó híveknek kivül sokan voltak a szomszédos Család és Bábíndal községbeliek is. Alsóödökon község ezen dicsérendő cselekedetével szép példáját adta kiváló hitéletének és vallásos buzgalmának.

Peterka — letartóztatva. A *nyitrai* postán a mult napokban történt sikkasztás tette, *Peterka* Ádám levélhordó, aki a sikkasztás után néhány napig a zabori erdőben bujdosott, mult hó 25-én önként jelentkezett a vizsgálóbíró előtt, aki őt letartóztatta. *Peterka* beismerte bűnét s most vizsgálati fogóságban van a *nyitrai kir. törvényszék* fogházában.

Korytnica. Ez évben különösen élénk szezon ígérkezik a festői fekvésű, balsamos levegőjű *Korytnicán*. A legmakacsabb tengerjárók a velencei kolerahírekre elhatározták, hogy a felvidék balsamos fenyőrégiójába mennek és ezt annál nyugodtabban tehetik, mert *Korytnicán* epidémia sohasem pusztított és azok a nagyarányú befektetések, amelyek ujabban ennek a kies fürdőnek a kifejlesztésére alkalmasak a legkényesebb izlésű közönség igényei kielégítésére. Rózsahegyéről festői uton vasut visz betegeknek, üdülőknak, nyugalmat kereső pihenőknek egyaránt melegen ajánlható *Korytnica*, melynek gyógyvize idült és új gyomor-bajoknál egyaránt még külföldön is javasolt napi gyógyital. A fürdőigazgatóság azonnal lelkiismeretesen válaszol minden megkeresésre.

Az „Élet” 26. száma a következő tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél: *Munkácsy Mihály*. — A kultúra szeretője. *Sárány István*. — Péter, a puhány. *Kanizsay Ferenc*. — Az „Énekek éneke”-ből. (Költemény.) *Sik Sándor*. — Selene. (Regény.) *Orbán Dezső*. — A svajci Riviérán. *Hungarus*. — Jelenet a papirkosárban. *Blaskó Mária*. — Lótusz-levelek. (Költemény.) *Biaczovszky István*. — Szociális följegyzések. *Sétáló*. — Csütörtök úr. (Regény.) *Chesterton-Hévey*. — A villamos. *Janerto*. — Könyvek. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek. — Az „Élet” szerkesztősége és kiadóhivatala: Bpest, VII. Damjanich u. 50. szám alatt van.

Rejtélyes lelet. *Junius* hó 27-én a *nyitrai kath. temető* mellett egy fejletlen gyermekhullát kapartak ki a kutyák a földből. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyermek 4—5 hónapos méhmagzat lehetett. Az állatias anyát nyomozza a rendőrség.

Végzetes baleset. *Weisz Ignác* *nyitrai* lakos *junius* hó 30-án délelőtt a *Bottyán-utcán* menve, beleesett a gázvezeték elhelyezése céljából ásott árokba és lábát törte. A sérültet a *nyitrai közkórházba* szállították. — Ugyanezen a napon *Hugyez Emil* *nyitrai* asztalossegéd gyalulás közben vésővel lemetesztette hüvelykujját.

Szomorú viszontlátás. *Vágújhelyről* jelentik: *Ondrejko* Gáspár *császtói* parasztagazda 3 évvel ezelőtt kiment Amerikába és nejét 5 gyermekével itthon hagyta. Az asszony épp a héten várta férjét vissza Amerikából. Felesége a fáról leszedte a cseresznyét, de leesett oly szerencsétlenül, hogy nyakcsigolyáját eltörte és belehalt. Férje épp akkor érkezett a faluba, mikor feleségét temették. A szerencsétlen ember megbetegedett a *szomorú látványra*.

Botrány az utcán. *Kurucz Rezső* cigányzenész *csütörtökön* éjjel ittas állapotban óriási botrányt idézett elő az utcán. Sőt fejével betört egy fűskamrába is. A rendőrök a duhajkodót előállították.

Feljelentett kereskedők. *Kohn Zsigmond*, *Fink Ignác* és *Dexler J.* *nyitrai* mértékitelesítő hivatal, mert súlyaik a rendesnél kisebbek voltak. Így hát érthető, hogy miért adhatták árúikat olcsóbban, mint más kereskedők, a kiknek a mértékük pontos.

A szülésznő büne. *Kotlár Mihályné* *rattnóczi* szülésznőnek férje is ráadta a fejét arra, hogy szerencsét próbáljon az ujvilágban. Egy szép napon búcsút mondott szülőfalujának, nejeének és Amerikába vitorlázott. Míg a férj uram nehéz munkával kereste a dollárokat, addig az asszonyka nagyban udvaroltatott magának egy fiatal *rattnóczi* gazdával. A viszony nem maradt következmények nélkül. A napokban ugyanis egy egészséges fiúgyermeknek adott életet a hűtlen asszony. Csakhogy nem hiába bábasszony is volt *Kotlárné*. Félve férje szemrehányásaitól, no meg a szégyentől is, f. hó 22-én szülés közben megfojtotta a csecsemőt és az ottani temetőben elásta hulláját. Csakhogy a ravasz asszony elszámította magát. Valaki a falubeliek közül nyomára jutott a dolognak és besúgta a gyermekgyilkosságot az épen ott cirkáló *Tóth Zsigmond* és *Fettmann Mór* csendőröknek. A hatósági kezegek vallahára fogták az asszonyt, ki hosszú tagadás után végre bevallotta gonosz tettét. A gyermekgyilkos anyát letartóztatták.

Uj téglagyár. *Szakolczán* július elején nyitják meg az immár teljesen felszerelt téglagyárat, melyet a város épített s a saját kezelésében fog tartani. *Elismerés* illeti az azokat, akik annak idején az életrevaló eszmét felvetették, mert a gyár létesítése jelentékeny megtakarítást jelent az építkezéseknél s számottevő összegeknek kiözönlését van hivatva megszüntetni. *Szakolcza* és vidéke eddig a gödingi téglagyárakra volt utalva, ahonnan

kb. 60 koronáért tudták beszerezni a téglá ezerjét, míg a helybeli 36 k-jával fogja adni a helybelieknek. Remélhető tehát, hogy a gyár — szakavatott téglaemester vezetése mellett — képes lesz felvenni a versenyt az osztrák versenytársakkal szemben. Örömmel látjuk a magasba emelkedni az új gyárkéményt, szemben azzal a kéményerdővel, mely mint az osztrák hatalom és befolyás forrása és jelképe, a Morva partja mentén szakadatlan vonul le Pozsonyig s szinte fölényes göggel tekint a sivár magyar határ felé, ahol még csak elvétve akad hasonló látványosság.

„Mindazon esetekben, — írja dr. Stiller, a nagyhirű budapesti orvosnár — melyekben enyhe, biztos és a gyomrot kimélő sós hashajtóra van szükségem, évek óta csaknem kizárólag a természetes Ferenc József-keserűvizet veszem alkalmazásba.” Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétküldési Igazgatóság Budapestén.

Megszökött fegyenc. A nyitrai rendőrséget a napokban arról értesítették, hogy a nagyszombati katonai gyógyintézetből megszökött egy Czibula Emil nevű 35 éves veszedelmes fegyenc. A rendőrség nyomozást indított a város területén, de a szökevényt nem találta sehhol. Bizvást másfelé vette útját.

Duhajkodó falusi atyafi. Vrabecz József molnosi napszámos f. hó 25-én néhány ismerőseivel alaposan bepálinkázott egy párucai csapszékben. Az alkohol természetesen teljesen kiforgatta őt emberi mivoltából. Hazamenet kurjongatni, majd duhajkodni kezdett az utcán. Valaki még hozzá kötekedett is vele, miszerfelett felbosszantotta az elázott atyafit. Es mivel az illetőn nem birta mérgét kitölteni, botjával beverte Hilverth Samu, Langer Jakab és Löwy Károly párucai lakosok ablakait. A károsultak egyike rendőrről futott, hogy a duhajkodón bevasalja a kárt, de Vrabecznek megjött a jobbik esze és elmenekült a helyszínről. A büntetést azonban nem kerülte el, mert Langer felismerte őt.

Lefoglalt csengő. Vasárnap délután L. J. nyitrai lakos sétakerékpározást rögtönzött a város legforgalmasabb utcáin. És sajátos épen ott szólította meg csengőjét, ahol épen nem volt rá szükség. Az emberek ijedten menekültek a helyszínről, a lovak pedig megbokrosodtak. A rendőrök végre elejét vették a különös szórakozásnak és a csengőt lefoglalták.

A nyitrai piacról. Vettük a következő sorokat: A múlt évben óriási apparátussal indult meg a védekezés a kolera ellen. A hatóság felhívta a lakosságot az egészségi és tisztasági szabályok fokozottabb betartására. A város közutain és a piacon azonban léptenyomon észlelhető a tisztaság hiánya. Megjelent már a piacon a vérvörös cseresznye, a nyár első gyümölcse. Ott mosolyog ránk kis kötegekben, vagy nagy tömegben a kosarakban, a kofa áruasztalán. Elég van belőle, az is ehetik olesón, akinek nem terem. Egyik másik árusnál ott van a mérleg, a melylyel kimérik a cseresznyét, sok helyütt azonban még a régi divat van érvényben. A kofa a maga piszkos félliteresével méri a cseresznyét. Es olyan ügyesen tudja elvégezni a munkát, hogy abban a félliterben biz Isten alig van néhány szem cseresznye. A cseresznyés kofákat tehát nem lehet megbékélni mindaddig, míg csak a súly szerint való mérést be nem hozzák. De nem javul meg a viszony a közönség és a tejes kofák között sem. Mert ezek még mindig, tilalom ellenére is lerakják a tejet, tejfelt a földre és fedetlenül hagyják. A vaját, turót pedig utilapuba vagy piszkos újságpapírba takarják. A vevőközönség végig nyalja a tejfölkavaró kanalat, ujjával csip le

egy-egy darab turót vagy vaját kóstolás céljából. Hát bizony elmegy az ember étvágya az ebédétől, ha reggelenként látja a piacon, mi mindenen megy keresztül a szegény tejföl, míg a konyhába kerül. A rendőrség elég gyakran megejti ugyan a piaci szemlét, de kellő ellenőrzést mindaddig nem gyakorolhat, míg a személyzetet elegendőképpen nem szaporítják és a meglevőt jobb díjazásban nem részesítik. A városnak pedig a polgárság jó egészsége érdekében kötelessége lenne mindent elkövetni, hogy a hiányokat pótolják, mert ha véletlenül ismét fellép a múlt évi koleraveszedelem, s ha a nyavalya épen a piacon üti föl tanyáját, akkor könnyen baj éri városunk lakosságát.

CSARNOK

Nagy- és Kisörvislye története.

— Hely- és művelődéstörténeti tanulmány. —
Oklevelek alapján írta: Follajtár József.

XII.

Nemes családok.

Zay. A mindinkább előre nyomuló török elől a Felvidékre húzódtott nemesség egyik kiváló tagja, a hazának sok jeles embert adó család; községünkben majdnem azon időben, midőn Ugróczon birtokos. A birtok szerző itt is a legkiválóbb: Zay Ferenc. Életirója¹⁾ néhány vonásban oly sikerült jellemrajzot adott róla, hogy mi sem hagyhatjuk ki. Szerinte „Zay Ferenc korának egyik legérdekesebb férfi. Katona, diplomata, üzér, gazda és író egy személyben.” Ugyancsak a nevezett író nyomán következőkben adom életrajzi vázlatát:

Az apai háznál kezdett tanulmányait a paduai egyetemen fejezte be. Később — anyjának előkelő összeköttetései révén — a királyi udvarba kerül, elkíséri urát Mohács mezejére, míg az udvaroncok jó része ott hullott el, ő életben maradt. Azután az özvegy királyné környezetében maradt s vele Ferdinánd pártját uralta, kitől 1531-ben kapta az első jutalmat, 400 forintot. Később a harcmezőn találjuk a saját költségén tartott csapatával a Dráva mentén őrizi. Részt vett a brandenburgi választó fejedelem vezérése alatti budai ostromban, Ungnád csapatjaival ő is kivette a maga részét.

Négy évig tartott ezen életeszaka. Hogy katonáit kifizethesse, elzalogosította értékeit. Ezen érdemeiért 1547-ben kapta Ugrócot, miután az Szilágyi Péter halálával a koronára szállott. Ugyanezen évben Egerbe rendelte őt a király Dobó mellé. Ugyanakkor ő vezette Szolnok várának építését és berendezését, melyről az a hír járta, hogy a be nem hódolt résznek ez lesz a legerősebb és legjobban ellátott vára, annál is inkább mert ő lett az első főkapitánya. Am másképp történt. Utódja, Nyáry Lőrinc alatt az őrség megszökött a török elől. Hogy az egri ostrom alatt ott volt-e a várbán, máig eldöntetlen. Veranesics szerint ott volt. Tinódi nem említi. Később a dunai naszádosok kapitánya lesz s mint ilyen követő társa Veranesicsnak Szulejmánnál 1553—1557-ben. Visszatérve újból átveszi a naszádosok vezérletét, kiket többnyire ő fizetett, 1560-ban ő lett a kassai főkapitány. Ezen minőségében megveri János Zsigmond vezéréit a hadadi ütközetben 1562. március 4-én.²⁾

Első neje Garai Borbála, kitől nyolc gyermeke született; második neje jóbarátja a né-

hai országbíró Báthory András özvegye: Mind-szenty Kata, kivel 1569. október 23-án tartotta esküvőjét.³⁾ Ezen házasságból egy gyermeke született. Meghalt 1570. okt. 10-én.

Örvistyét — úgy látszik — abban az időben szemelte ki, a mikor Báthoryhoz járt Póstyénbe, Galgócra, és egyben alighanem pihenő állomásnak szánta Ugrócz meg Pozsony között való gyakori utazásaihoz. Első szerzeményei zálogjogúak. 1548-ban a Borjú család birtokrészeit bírja, melyekből két jobbágytelket Hodossy Mihály és sógorai — Borjú Márton gyermekei — ki akarnak váltani. A dolog nem ment simán 1549-ben perelik őt, viszont ő is pereli őket, mert egyik kisörvistyeyi jobbágyát elverték. 1558-ban Kisörvistyén vesz birtokrészeket, melyekbe való iktatásnak az érdekeltek ellenszegültek.

1559-ben ő és Henz László eladtak Hodossynak némi birtokrészeket.

1571-ben Henz László és Török György egyezkednek Zay utódjaival a Henz István leánya Katalin által elzalogosított részek miatt.

Gyermekei 1580-ban osztóznak (egyelőre két évi tartamra) O. L. N. R. A. 526/15, tehát addig osztatlanul bírták. 1584-ben Zay László és neje Prechheim felicitás zálogba vetik birtokrészeiket Zsembery Boldizsárnak 8000 frtban.

Ennek azonban a többi testvérek ellentmondtak, annál is inkább, mivel Zsembery csak 4000 frtot adott testvérüknek.

Zay Lőrinc a török rabságban szenvedett, a kiyáltásához szükséges összeg előteremtéséhez Nyitra megye 1598. évi jun. 20-ki gyűlésén minden egyes nemesre egy forint adót vetett.

A vagyont azután egyre gyarapítják hol pedig apasztják, a szerint, hogy milyen volt a vagyoni helyzetük. Így zálogjogon megszerzik Henz Imre és Kántor Orbán birtok részeit 1634-ben.

Zay László viszont Hidvéghy Mihálynak zálogosított el birtok részeket Kisörvistyén. Ő rendezte a két község közti határ kérdést. Unokái közül Zsigmond a Rákóczy felkelésben való részessége miatt nótáztatott, s jöllehet később kegyelmet nyert, nem tért vissza, hanem ott maradt Török országban és ott is halt meg. A nótázás alkalmával összeirt javakat azonban a kincstár birtokba nem vette, mivel azt osztatlan birtoklásuk miatt az eljáró tisztviselő felosztani nem tudta. Utánna Terézia nővére férjzett Trautsmendorf Honorius grófné birta, ki állandóan Örvistyén lakott és férjével a környéken több zálogos birtokot bírt. Gyermekei közül névszerint ismerünk: a templomban eltemetett Ferenc pap, és szerzetesi néven Coloma nővér. Erről Marczali⁴⁾ azt írja, hogy Goess kolostorban megőrült. 1779-ben állítólag még eszénél volt, de három év múlva egészen eltompult.

Azután Károly báró birta és utánna fia Lajos, kinek özvegye gróf Kolowrat Mária eladta a két örvistyeyi birtokát gróf Erdődy Ferencnek. Az utolsó előtti birtokos a Hodossyak részeit vette meg, Lajos gróf alatt pedig tagosítást vezettek a két községben.

¹⁾ Thallóczy: Zay Ferenc 1505—1570.)

²⁾ Horváth Mihály: Magy. tört. IV. köt. 298.

³⁾ Meghívó levelét közli t. tár 1899. évf. 321—22. ll.

⁴⁾ Marczali: Magyarország története II. József korában II köt. 132. l. (Az adatot Adam Wolf: Aufhebung der Kloster című munka után közli.)

"ZENIT" ASBEST-PALA

mely mint tetőfedőanyag egyenértékű az Eternit-tel, és annál könnyebb, tűzállóbb és nem törékeny. — Vezérképviselőisége

Nyitra és vidéke részére LINKENBERG JÓZSEF vaskereskedőnél, Nyitra, Pár-utca 22. Telefon 66.

A vezérképviselő elvállal a „Zenit Asbestpala r.-t., Puhó Kucsó” nevében teljes épületek fedését, tehát szükség esetén régi zsindeyes, cserépfedelű, vagy szalmával fedett házak tulajdonosai forduljanak ide **áránlatért** és mintalapért (díjmentes). — Több vaggon az árúból és mindennemű építőanyagból állandóan raktáron tartatik.

Vasuti menetrend

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekujvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40, Érsekujvárra ér. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:09, 11:48.	Érsekujvár—Nyitra. Érsekujvárról ind. 4:18, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45, Nyitrára ér. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:56, Ntapolcsányba ér. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Nagytapolcsányból indul 4:57, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:29, 9:15, Nyitrára ér. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Nagytapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24, Németprónára ér. 10:15, 4:04, 10:09.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01, Ntapolcsányba ér. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01, Lipótvárra ér. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27, Nyitrára ér. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17, Kuttiba ér. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiból ind. 7:10, 1:00, Lipótvárra ér. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:03, Radosnára ér. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01, Nyitrára ér. 6:31, 11:41, 4:43.

Urasági inas

teendőiben jártas egyén kisegítő szolgálata kerestetik. Szolgálata naponként szobatakarításnál reggeli 6 órától 1/2 8-ig, este 1/2 8-tól 8-ig. Díjazása havonként 20 korona. Bővebbet a kiadóhivatalunkban.

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSBN

Eladó gazdasági eszközök, lószerszám és vagy 30 mm. széna!!

Egy csaknem teljesen új lójárgány cséplőgéppel együtt, egy kézzel hajtható szecskavágógép (új járgányhoz való), egy pár lószerszám jó állapotban és körülbelül 30 méter széna, új termés, eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál: **Barta János, Nyitra, Gyürky-u.**

116 2-2

Figyelmeztetés!

Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az intézetünkönél létező **takarék biztosító** osztályra. Egy korona és csekély pótdíj heti befizetése ellenében, megélés esetén, a 15-ik év végén 1000 koronát fizet ki a nyitrai népbank. Ha pedig a befizető bármikor elhal törvényes örökösei, vagy az általa kijelölt kedvezményezett, 1000 koronát kap a halálos eset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legcsekélyebb befizetés hetenkint 1 korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. — E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. — Részletes felvilágosítások az intézetben kaphatók **Üzlet szerzők kerestetnek!**

Nyitrai Népbank r.-társaság.

Vajda J. bútorkereskedő Nyitra, Pár-utca 22. sz.

Modern bútorok jó minőségben legolcsóbban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett. **BUTORAIM** száraz anyagból, kitűnő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó ízléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek. **Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba bútorokban.**

Mindennemű réz-, nikkel- és vasbútor, veranda és kerti bútorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen és ízlésesen állíttatnak elő.

5. 16-30.

Figyelem! **Megérkeztek!** **Figyelem!**

<p>Friss lipói túró Friss ementhali sajt Friss gróji sajt Friss szalámi (magyar) Friss saláta olaj Friss uborka ecetben Friss borecet izletes Friss ásványvizsek</p>	<p>Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál, finom zabori bor: 1 nagy üveg zamatos bor 45 kr. 1 nagy üveg zabor gyöngye 55 kr. 1 nagy üveg zabori rizling 60 kr. 1 nagy üveg zabori vörös 65 kr. Üres palackok 5 kr.-ért visszavételnek.</p>
--	--

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos NYITRÁN.

83. 9-52.

Jelentés Verebély Géza divatárúházából, Nyitra

Ez év augusztus hó folyamán nyílik meg a tetemesen megnagyobbított árúház, mely rövid idő alatt Nyugat-magyarországon az elsők közé küzdötte fel magát. Ez a siker a cég által követett és szigorúan betartott üzleti elveknek köszönhető, melyek a művelt Nyugatról elterjedve, hazánkban is hódító utjukra tértek.

Az árúház az alanti új cikkekkel bővül:
Női kabátok, kosztümök, aljak, bluzok, pongyolák, leány- és fiú-ruhák, felöltők, kabátok, cipőárúk, férfi kelmék, bőröndök és utazótáskák.

45. 19-0

Az áruosztályok áthelyezése miatt a kivételes nagy árendeményű kiárusítás már csak hat hétig tart!!

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK MINT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyveeskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapirokra; elad és vesz mindennemű értékpapirt nap, árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

10. 12.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

**„KOLLARIT“
bőrlemez
a jelenkor legjobb
tetőlemeze.**

**Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.**

Állandó raktár aszfalt, kátránylemez és elszigetelőlemezből

63 16-39

WEIGL ANTAL
PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

**továbbá: reverendákat,
cimádákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat**

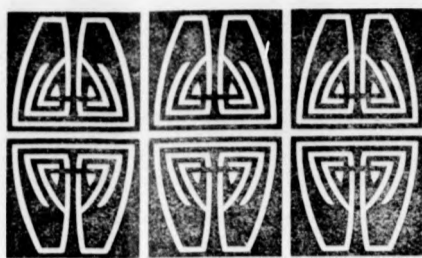
stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

**Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.**

9. 25-52.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

Két-három középiskolát végzett ifjak, könyvkereskedő-, könyvnyomdász- vagy könyvkötő-

tanulóknak

azonnal felvétetnek
109. 4-0. **Huszár István**
könyvkereskedésében, Nyitrán.

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által újjonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én (előbb: felső Guttman sörösarnok) megnyitottuk a Bottyán-utcával szemben.

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének velünk hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsiak, valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettük bennünket, hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának gyártmányait hozza forgalomba.

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és általánosan ismeretes, hogy azok a külföld hasonló gyártmányaival a versenyt minden tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot vállalunk; géprészek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul újakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.

A gépeket a legelőnyösebb árák és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

98. 7-26.

Nyitrai Iparbank.

A nők legforróbb vágya szépnek lenni!

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle
ARADI „IBOLYA-CREME“

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el
szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

105. 7-15.

és mindennemű más arctisztatlanságot.
Egy tégely ára 1 korona.

Egy darab „Ibolya-creme“ szappan
70 fillér, egy doboz „Aradi Ibolya-
Hölgypor“ 1 korona 20 fillér, egy
üveg „Ibolya-tej“ ára 1.— korona.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPAD** gyógyszer-tárában
Aradon és **KUBÁNYI ISTVÁN** úr drogeriájában Nyitrán,
valamint az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában,
drogeriájában és továbbá illatszerek kereskedésében.